

Policy för Luleå kommuns skogsförvaltning

Dokumentnamn		Kategori	Publicerad
Policy för Luleå kommuns skogsförvaltning		Policy	www.lulea.se
Ärendenr	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
SBF 2025/786	Infrastruktur- och servicenämnden	2025-10-02	Tills vidare
Ersätter		Ärendenr	Beslutsdatum
Policy för Luleå kommuns skogsförvaltning		2022/895-3.1.2.8	2022-06-23
Dokumentägare		Gäller för	
Infrastruktur- och serviceförvaltningen		Infrastruktur- och serviceförvaltningen samt de som på uppdrag av förvaltningen planerar eller utför åtgärder på kommunens skogsmark.	
Syfte			
Policyn ska vara vägledande i beslut och prioriteringar som rör skogsskötsel och naturvård och rekreation. Den utgör också ett underlag för preciseringar i riktlinjer, skötselinstruktioner och skötselplaner för kommunens skogsförvaltning.			
Uppföljning			
Policyn utvärderas löpande och revideras vid behov.			

Innehållsförteckning

Policy för Luleå kommuns skogsförvaltning	2
Bakgrund	2
Syfte	2
Avgränsning	3
Målens förankring i andra styrdokument	3
Giltighet och ansvar	3
Inriktning för den kommunala skogen och dess förvaltning	4
Principer för skogsskötsel	4
Zonindelning	5
Skogsinnehav och skogsförvaltning	5
Skogsinnehav	5
Skogsförvaltningen	5
Skogens ekonomi	5
Skogen som markreserv	6
Certifiering	6
Information och dialog	6
Internt	6
Extern	6

Policy för Luleå kommuns skogsförvaltning

Bakgrund

Luleå kommun äger och förvaltar en stor del av den tätortsnära naturen kring Luleå och ett antal av kommunens andra tätorter och byar. Det omfattar också flera större sammanhängande skogsområden utanför tätorterna och i skärgården. Delar av kommunens skogsmark utgör en markreserv för framtida behov av bostadsområden och verksamhetsområden för att Luleå ska kunna växa.

Inom Luleå kommuns skogsinnehav finns områden med mycket höga naturvärden. De utgörs av bland annat våtmarksområden, skärgårdsmiljöer och orörda skogslandskap. Många mindre områden är sparade som frivilliga avsättningar, medan andra är skyddade som naturreservat.

Naturen har stor betydelse för människors livsmiljö, hälsa, rekreation och friluftsliv. Den tätortsnära skogen är särskilt viktig, närheten till skog främjar fysisk aktivitet, minskar stress och gynnar folkhälsan. Därför får kommunens sätt att förvalta sin skogsmark stor betydelse för många människors vardag och fritid. Skogen är också av central betydelse som betesmark för renskötseln.

Under de senaste åren har intresset för alternativ till trakthyggesbruk ökat. Särskilt där de sociala värdena står i fokus lyfts det hyggesfria skogsbruket fram som fördelaktigt. Men även den biologiska mångfalden och renskötseln kan ges bättre förutsättningar vid hyggesfritt skogsbruk jämfört med trakthyggesbruket. En kontinuerlig trädäckning ger stabila livsmiljöer för olika arter och bidrar till klimatnytta. Skogen levererar också en förnyelsebar resurs och samhällsnytta i form av virke och skogsbränsle som har betydelse för lokal skogsindustri, energiförsörjning och som ersättning för fossila råvaror och bränslen.

Allt detta innebär att viktiga avvägningar behöver göras mellan sociala värden, naturvärden och brukandet av skogen. Kommunens ansvar för att värna om medborgarnas livsmiljö, den biologiska mångfalden och att visa hänsyn till renskötselns behov är särskilt viktigt. Den utmaningen tydliggör behovet av att formulera syfte och mål för kommunens skogsförvaltning. Erfarenheter och kunskap från andra kommuner, inom den egna organisationen och från ny forskning har inhämtats i framtagandet av policyn. Denna policy ersätter 2022 års Policy för Luleå kommuns skogsförvaltning.

Syfte

I denna policy beskrivs långsiktiga mål och principer för hur Luleå kommuns skogsinnehav ska förvaltas. Inriktningen på skötseln ska skapa förutsättningar för skogsförvaltningen att bidra till de hållbarhetsmål och principer som är beslutade i kommunens övergripande styrdokument, som i sin tur utgår från globala, nationella och regionala hållbarhetsmål.

Avgränsning

Policyn omfattar det skogsinnehav som ägs och förvaltas av Luleå kommun, både inom och utanför detaljplanelagt område. Anlagd mark så som parker, skolgårdar, idrottsplatser och skog på fastighetsmark omfattas inte. Policyn gäller även i kommunala naturreservat i de fall skötselplanen för aktuellt reservat inte i detalj reglerar hur skogen skall skötas.

- *Policy för Luleå kommuns skogsförvaltning* anger övergripande mål och principer för skogsförvaltningen och är styrande över underordnade dokument.
- I *Riktlinjer för Luleå kommuns skogsförvaltning* beskrivs mer detaljerat mål och metoder för skogsskötsel och skogsbruk.
- Åtgärdsförslag för enskilda skogsområden hanteras i en *Skogsbruksplan* och i en *Skötselplan för bostadsnära skog*.

Målets förankring i andra styrdokument

Policyn för Luleå kommuns skogsförvaltning har sin utgångspunkt i andra kommunala styrdokument som i sin tur utgår från övergripande globala, nationella och regionala hållbarhetsmål. Kommunens långsiktiga visionsdokument, miljöpolicy, översiktsplan, grönplan och naturvårdsplan pekar ut riktningen för hållbarhetsarbetet i stort, där förvaltningen av kommunens skogsinnehav är en väsentlig del för att bidra till detta.

Giltighet och ansvar

Policy för Luleå kommuns skogsförvaltning gäller från 2025-10-02 och tills vidare. Policyn revideras vid behov för att anpassas till kunskapsutveckling, lagstiftning och ny forskning, inom ramen för inriktningen enligt denna policy. Policyn antas av Infrastruktur- och servicenämnden. Infrastruktur- och serviceförvaltningen är ansvariga för framtagande och regelbunden översyn av dokumentet.

Inriktning för den kommunala skogen och dess förvaltning

Luleå kommuns skogsinnehav är en resurs för kommunens klimat- och miljöarbete och dess sociala ansvar, samt som markreserv.

- Skogen ska förvaltas och skötas med målsättning att bevara och öka värden för biologisk mångfald, rekreation, friluftsliv, natur- och kulturupplevelser, renskötsel och besöksnäring.
- Skogens potential som kolsänka ska bidra till kommunens klimatmål och skötseln ska bidra till samhällets klimatanpassning utifrån ekosystemtjänster. Skogen ska också skötas för att ges bättre förutsättningar att stå emot de utmaningar som följer med ett förändrat klimat.
- Virkesråvara ska produceras och tas till vara där det är förenligt med andra värden och målsättningar. Skogsområden som bedöms lämpliga ska skötas för att producera träd för vidareförädling inom industrin samt för användning i kommunens egna verksamheter.

Principer för skogsskötsel

Skogsskötsel ska sträva efter att stärka ovan nämnda värden. Utgångspunkten vid skötsel och avverkning ska vara ett hyggesfritt skogsbruk. Det innebär ett brukande som bevarar ett kontinuerligt trädskikt och möjliggör successiv förnygring utan att skapa kalhyggen.

Genomförandet i praktiken anpassas utifrån platsspecifika förutsättningar och målbilder, såväl branschspecifika som lokala. Avverkning där större kalhuggna ytor skapas får endast ske i undantagsfall, exempelvis vid skogsskador eller när andra metoder inte bedöms som ändamålsenliga för att uppnå önskad skogsstruktur eller trädslagsblandning, i syfte att gynna ekologiska och sociala värden.

Tillämpliga skogsbruksmetoder och skötselprinciper preciseras vidare i *Riktlinjer för Luleå kommuns skogsförvaltning*.

För att gynna naturvärden ska skötseln utgå från ett landskapsekologiskt perspektiv, där naturliga förutsättningar och naturliga processer på varje del av skogsinnehavet är styrande. Kontinuiteten vad gäller skogens struktur, funktion och biologiska innehåll före och efter åtgärder ska bevaras. Vid behov genomförs åtgärder för att stärka ekosystemets komplexitet vad gäller struktur, variation, naturliga processer och biologisk mångfald. Skogen ska skötas så att förutsättningarna för de arter och naturtyper som finns bevaras och utvecklas. Särskilt fokus ska ligga på att gynna rödlistade arter.

Zonindelning

Skogen har olika funktion och syfte beroende på närhet till bebyggelse, tillgänglighet, struktur, naturvärden, etcetera. Skogsområdena delas in i zoner, där balansen mellan sociala och ekologiska funktioner ser olika ut. Zonindelningen är flexibel och kan behöva ändras utifrån förändringar i omgivningen, ändrad markanvändning vid exploatering osv. Zonernas indelning och funktion beskrivs mer detaljerat i *Riktlinjer för Luleå kommuns skogsförvaltning*.

Skogsinnehav och skogsförvaltning

Skogsinnehav

Luleå kommuns skogsinnehav omfattar ca 7000 hektar produktiv skogsmark (2025). En del av denna finns inom detaljplanerat område. Den största delen av kommunens skogar finns i direkt anslutning till Luleå tätort. Större skogsområden i kommunal ägo finns också i anslutning till Råneå, Rutvik och Antnäs. Utöver detta finns en del skog ute i skärgården, med större skogsskiften exempelvis på Sandön, Fjuksön, Degerö-Börstskär och Hindersön. En stor andel av skogsinnehavet ligger inom statliga och kommunala naturreservat.

Skogsförvaltningen

Kommunens skogsmark förvaltas med stöd av en skogsbruksplan som årligen ajourhålls genom framskrivning av tillväxten samt uppdatering med planerade och utförda åtgärder. I skogsbruksplanen delas skogen in i avdelningar med liknande ålder, historik och skötselbehov. Varje avdelning tilldelas en målklass och åtgärdsförslag utifrån ramarna i denna policy, *Riktlinjer för Luleå kommuns skogsförvaltning* och zontillhörighet.

Skogsområden som ingår i de mest bostadsnära zonerna sköts enligt *Skötselplan för bostadsnära skog*.

I kommunens skogsförvaltning ingår också ansvaret för skötseln av skogen i kommunala naturreservat, vilka styrs av separata skötselplaner för varje område.

Skogens ekonomi

De intäkter som faller ut vid försäljning av skogsråvara bidrar, tillsammans med kommunala anslag, till återinvestering i åtgärder som främjar biologiska och sociala värden så som naturvård och underhåll av rekreationsområden och -anläggningar. Verksamheten ska över tid vara självförsörjande, avseende den del som inte täcks av kommunala anslag.

Skogen som markreserv

En av skogsmarkens funktioner är att fungera som markreserv. Nya bostads- och verksamhetsområden behövs för att Luleå ska kunna växa. I markreserven ingår också mark som kan användas för markbyte. Kommunens översiktsplan ger till viss del inriktningen för olika markområdets framtida utveckling.

Skogen ska i normalfallet skötas enligt policy och riktlinjer för skogsförvaltningen fram till att exploatering sker. Inför exploatering kan det ibland vara aktuellt med riktade åtgärder för att förbereda för träd och naturmiljöer som ska ingå i den framtida markanvändningen, tex bostadsnära miljöer. Före eller i samband med exploateringen inventeras området och det formuleras långsiktigt mål för den planlagda naturmarken och den bostadsnära skogen. Skogliga åtgärder planeras med hänsyn till markförhållanden och påverkan av naturvärden samt för ett ansvarsfullt tillvaratagande av råvaran.

Certifiering

Utvecklingen av certifieringsstandarder för hyggesfritt och naturnära skogsbruk ska bevakas och nyttan med certifiering av kommunens skog utvärderas. Policy och riktlinjer kan då revideras om det krävs för att möjliggöra certifiering.

Information och dialog

Internt

För en fungerande skogsskötsel i kommunen är intern samverkan och kommunikation viktig. Naturvård, samhällsplanering och exploatering samt kultur och fritid är viktiga områden att samarbeta kring för att uppnå goda resultat och minimera negativ påverkan på naturmiljön. Påverkan på omkringliggande mark och naturvärden men även ett ansvarsfullt tillvaratagande av skogsråvara ska hanteras enligt denna policy, oavsett vem utförare av en åtgärd är.

Extern

Skogsskötseln ska bedrivas med god transparens gentemot medborgarna samt berörda organisationer och samebyar. Information om planerade, pågående och utförda åtgärder ska hållas aktuell och kommuniceras på lämpligt sätt, liksom skogsinnehavets olika funktioner och mål med skötseln.